

svou manželkou neměl a tedy dítě zploditi nemohl, před uzavřením sňatku nevěděl o tom, že jeho žena jest těhotna, dokázáno. Tento důkaz nemůže býti podán ani v nesporném řízení o odporu, ani ve sporném řízení o paternitní žalobě podané proti třetí osobě, kterou označuje manželka jako nemanželského otce dítěte. Dříve než může býti zjištěno, zda třetí muž a který jest nemanželským otcem dítěte, musí býti na jisto postaveno, že dítě jest vůbec nemanželským dítětem. Paternitní žaloba podle § 163 obč. zák. má za předpoklad, že jde o nemanželské dítě, že tudíž o nemanželském původu dítěte není sporu nebo pochybností. Jsou-li však pochybnosti o tom, zda dítě od manželky v manželství narozené jest nemanželským dítětem, jest je pokládati za manželské dítě, dokud mu manželský původ nebyl oduznán v řízení zahájeném o žalobě podle § 158 obč. zák. Především musí tedy býti pravoplatně zjištěno, že žalující dítě jest nemanželského původu. Toto zjištění nemůže se státi v řízení o paternitní žalobě, poněvadž tato žaloba již předpokládá, že otázka nemanželského původu dítěte není pochybná. Pokud není na jisto postaveno, že žalující dítě jest vskutku nemanželského původu, nemůže třetí osoba býti žalována jako nemanželský otec, ježto dítě nemůže míti vedle manželského otce ještě otce nemanželského, a, stalo-li se to přes to, jeví se býti žaloba předčasnou.

Nejvyšší soud zrušil napadený rozsudek a vrátil věc soudu druhé stolice, by ve věci dále jednal a znovu rozhodl.

Důvody:

Bylo-li soudem vyhověno odporu vznesenému podle §§ 156 obč. zák. manželem proti uznání dřívějšího manželského zrození dítěte, t. j. proti jeho zrození před zákonným časem, ustanoveným v § 158 obč. zák., nezjišťuje se tím ještě, že dítě je nemanželské, nýbrž nastává tím jen domněnka nemanželského zrození, která nemá místa, nebyl-li odpor vůbec vznesen neb byl-li vznesen opožděně, aneb byl-li soudem zamítnut. Vyhováním odporu se pak dosáhne, že proti zploditeli dítěte musí býti podána žaloba o uznání otcovství (viz sb. n. s. čís. 864 a Klangův komentář 1933 str. 887). Je proto mylný názor soudu odvolacího v té všeobecnosti vyslovený, že jsou-li pochybnosti, zda dítě v manželství zrozené je dítětem nemanželským, jest pokládati dítěte za nemanželské, dokud mu manželský původ nebyl oduznán v řízení zahájeném o žalobě podle § 158 obč. zák. Když odporu manžela matky dítěte Josefa P-a bylo usnesením soudu ze dne 27. června 1933 vyhověno a vysloveno, že nezletilou žalobkyni Lydii P-ovou jest považovati za nemanželské dítě, bylo žalobu, o níž tu jde, uznati po zákonu za přípustnou. Ježto se soud odvolací v důsledku svého mylného právního stanoviska nezabýval dalšími důvody odvolacími a odvolání ve věci samé nevyřídil, bylo napadené rozhodnutí zrušiti.

Čís. 13872.

Do nároku na pensi proti majiteli zabraného velkostatku jest započítati drahotní přírůstek k invalidnímu důchodu, poskytovanému zaměstnanci Všeobecným pensijním ústavem, byly-li drahotní přírůstky podle

norem na velkostatku započítatelné nebo z pensí obvykle sráženy, a starobní důchod, jež pobírá zaměstnanec od fondu pro zaopatření zaměstnanců velkostatku.

(Rozh. ze dne 25. října 1934, R I 592/34.)

Žalobce byl dán po 44leté službě na velkostatku hořovickém do pense dnem 1. května 1928, když byl před tím koncem roku 1927 po zabrání onoho panství Státním pozemkovým úřadem převzat tímto úřadem spolu s řadou jiných zaměstnanců panství a přikázán ministerstvu národní obrany. Na panství žalovaného v Hořovicích byla zavedena pro zestárlé a invalidní zaměstnance pense, t. zv. Hanavská pense a podle pensijních norem bylo lze dosíci pense až do výše 75% služebních požitků aktivních a jen úředníci, kteří dosloužili na panství padesáti let, mohli dosíci jako pense plného služebního platu aktivního. Žalobci byla vyměřena Všeobecným pensijním ústavem pense včetně drahotního přídatku ročně 7.200 Kč a byl mu přiznán Státním pozemkovým úřadem, vlastně fondem pro zaopatření zaměstnanců velkostatku, starobní důchod ročně 8.505 Kč a majitelem velkostatku byla doplněna pense částkou 474.75 Kč ročně z důchodu panství spolu s ponecháním užívání bytu. Žalobou, o níž tu jde, domáhal se žalobce za žalovaném majiteli panství Hořovice zaplacení 12.277 Kč 30 a placení ročních 14.732 Kč 80 h od 1. března 1929, a odůvodňoval žalobní nárok takto: Vyměření pense jest nesprávné a odporuje i smlouvě i zákonu. Poslední služební požitky žalobcovy, započítatelné pro pensi, byly 22.343.75 Kč, z čehož pense při 75% činí 16.757.80 Kč. Důchod přiznaný fondem pro zaopatřování zaměstnanců velkostatku v částce 8.505 Kč nelze odečísti a rovněž nelze odečísti z pense vyměřené Všeobecným pensijním ústavem v částce 7.250 Kč 5.175 Kč drahotního přídatku k vlastnímu důchodu invalidnímu v částce 2.025 Kč, takže zbývá straně žalující proti straně žalované ještě nárok na placení 1.227.73 Kč měsíčně a tedy 14.732.80 Kč ročně. Procesní soud první stolice uznal podle žaloby. Důvody: Žalovaný, jak jest nesporno, přiznal žalobci doplnění pense, vyměřené Všeob. pensijním ústavem a fondem pro zaopatřování zaměstnanců velkostatku částkou 474.75 Kč, ovšem namítal, že v tomto směru není žádného závazku pro něho, že toto doplnění pense bylo poskytnuto dobrovolně, a že žalobce nemá právní nárok na tuto pensi. Než, i kdyby šlo o dobrovolné plnění žalovaného, podle zákona o pozemkové reformě nejen smlouvy služební a závazky z nich plynoucí, nýbrž i dobrovolná plnění prohlášena byla za závazek a nemůže se žalovaný dovolávat toho, že plní dobrovolně. Žalovaný poukazuje k tomu, že žalobce by byl dán dříve do pense pro neschopnost, takže neměl ani práva, ani možnosti dosloužit na panství 50 let a tím dosáhnouti pense 100%ní. Než žalobce nebyl pro neschopnost propuštěn a jest nerozhodné, co by se bylo snad stalo v budoucnosti, když se v době reformy pozemkové a převzetí velkostatku Hořovického Státním pozemkovým úřadem tak ještě nestalo. Žalobce se staví na stanovisko, že při posledních služebních požitcích, které bere jen částkou 22.343.75 Kč, tedy menší částkou, než byla vzata za základ při vyměření důchodu, vyměřeného fondem pro zaopatření zaměstnanců velkostatku částkou 25.851 Kč má nárok na pensi, t. zv. Hanavskou v částce 16.757.80 Kč,

t. j. 75% posledních služebních požitků, že žalovaná strana nemá právo odečísti důchod 8.505 Kč a že z pense vyměřené Všeob. pensijním ústavem nelze odečísti t. zv. drahotní přídavek v částce 5.175 Kč. Důchod 8.505 Kč byl přiznán žalobci jako náhrada za újmy pozemkovou reformou utrpěné, zejména tím, že žalobce přišel o své postavení jako správce polesí u žalovaného, a to ve smyslu ustanovení §§ 73 a 75 zák. ze dne 13. července 1922 čis. 220 sb. z. a n., jakož i vlád. nař. čis. 305/22, čis. 192/24 a čis. 29/23 a nelze tento starobní důchod odečísti od pense, příslušející na základě služební smlouvy a pensijních norem právě proto, že jde o náhradu za újmu výše označenou a tedy o odškodnění podle § 75 cit. zákona. Dále jest zodpověděti otázku, zda lze odečísti z pense vyměřené Všeobecným pensijním ústavem t. zv. drahotní přídavek v částce 5.175 Kč. V tomto směru jest rozhodným ustanovení § 69 zákona ze dne 5. února 1920 čis. 89 sb. z. a n., podle něhož má zaměstnavatel právo, započísti si na smluvní plnění jen základní pensi a nikoliv drahotní přídavek. Vždyť i zvýšení pensijních požitků, stanovené zákonem ze dne 21. února 1929 čis. 26 sb. z. a n. jest podle § 118 odst. (2) tohoto zákona do smluvní pense nezapočítatelné, a nesmí si plátce smluvní pense srážeti částku, o kterou pensijní požitky, přiznané zejména podle zákona ze dne 5. února 1920 čis. 89 sb. z. a n. byly zvýšeny, takže si může strhnouti jen základní pensi, příslušející zaměstnanci podle zákona čis. 89/1920. Totéž platí i o požitcích podle zákona čis. 125/1931, který jest doplňkem § 177 zák. čis. 26/1929 a platí o těchto požitcích § 118 odst. (2) zák. čis. 26 z r. 1929. Na tom tedy nic nemění, že byl žalobci zvýšen důchod, jak je zjištěno potvrzením úřadovny A. Všeobecného pensijního ústavu ze dne 7. října 1933, přepočtením podle zákona čis. 26/29 na 9.180 Kč ročně od 1. ledna 1929 a že podle § 177 bylo mu přiznáno zvýšení v roční částce 4.770 Kč. Od t. zv. Hanavské pense ve výměře 16.757 Kč 80 h ročně může tudíž žalované straně odečísti jen 2.025 Kč, základní invalidní důchod, vyměřený Všeobecným pensijním ústavem, takže jest strana žalovaná povinna dopláceti žalobci nejen částku 474.75 Kč, nýbrž 14.732.80 Kč ročně, tedy 1.227.73 Kč měsíčně. O d v o l a c í s o u d zrušil napadený rozsudek a vrátil věc soudu první stolice, by, vyčkaje pravomoci, dále jednal a znovu rozhodl. D ů v o d y: Jest přisvědčiti částečně odvolateli, že první soud pochybil v otázce započítatelnosti zaopatřovacích požitků přiznaných žalobci pensijním ústavem a fondem pro zaopatření zaměstnanců na velkém pozemkovém majetku do pense od žalovaného. První soud se mýlí, máje za to, že započtení drahotního přídavku k invalidnímu důchodu od pensijního ústavu do pense od žalovaného brání předpis § 69 zákona čis. 89/1920, neboť tento předpis zákaz ten neobsahuje a plyne z ustanovení § 118 zák. čis. 26/1929 naopak, že uznává platnost smluvních ujednání mezi zaměstnavatelem a zaměstnancem o započítatelnosti drahotních přídavků, k nimž došlo před působností citovaného zákona. Bylo tudíž zjistiti, zda podle služební smlouvy, t. j. podle norem o tak zv. hanavské pensi bylo stanoveno, by do pense poskytované zaměstnancům majitelem panství byl započten také drahotní přídavek, poskytovaný pojištěnci pensijním ústavem k invalidnímu důchodu. Pak-li ano, bylo by od pensijních nároků žalobcových proti žalovanému odečísti nejen invalidní důchod 2.025 Kč, nýbrž i drahotní přídavek 5.175 Kč.

Započtení dalšího zvýšení zaopatřovacích požitků podle zákona čís. 26/1929 brání předpis § 118 téhož zákona a pro započtení zvýšení podle zákona čís. 125/1931 není zákonného důvodu, neboť tento zákon byl vydán teprve po dání žalobce do pense, podle kteréžto doby jen se může řídit rozsah pensijních nároků proti žalovanému, a zákon ten byl vydán jako doplněk zákona čís. 26/1929 (arg. čl. I.) a jen na prospěch zaměstnanců, takže výhod přiznaných jim zaměstnancům nelze k jejich škodě využívat ve prospěch zaměstnavatelů zkrácením smluvních pensijních plnění. Pokud jde o započitatelnost zaopatřovacích požitků, jež byly žalobci přiznány fondem pro zaopatření zaměstnanců na velkém pozemkovém majetku, nelze dáti za pravdu prvému soudu, jenž započtení těchto požitků do výslužného žalobcova vylučuje. Nelze souhlasiti s názorem prvního soudu, že zaopatření starobní a invalidní ve smyslu § 75 odst. 1 čís. 4 náhradového zákona má povahu odškodnění za ztrátu zaměstnání následkem provedení pozemkové reformy, jež se nedotýkalo poměrů mezi zaměstnavatelem a zaměstnancem ze služební smlouvy. Podle ustanovení § 73 náhr. zákona byl fond pro zaopatření zaměstnanců velkostatků zřízen k zabezpečení starobních a invalidních požitků osob sepsaných podle § 72 téhož zákona, tedy osob majících povahu t. zv. trvalých zaměstnanců, jestliže u nich jen z důvodu provádění pozemkové reformy přestala nebo nezačala výplata zaopatřovacích požitků (§ 73 odst. 11 náhr. zák.). Z toho jest patrné, že fond byl zřízen jen k zabezpečení starobních a invalidních požitků, jež zaměstnancům velkostatků náleží proti majitelům velkostatků zabraných státem k účelům pozemkové reformy, a že tedy zaopatřovací požitky fondem tím poskytované nejsou něčím, co má býti poskytováno vedle zaopatřovacích požitků od zaměstnavatele, nýbrž že jsou plněny v rámci zaopatřovacího plnění zaměstnavatelova. Tomu nasvědčuje ustanovení § 73 odst. (9) náhr. zák., jež zavazuje vlastníky zabraných velkostatků přispívat na fond, dále ustanovení odst. 15 téhož § a §§ 50, 57 a 74 náhr. zák. ve spojení s ustanoveními prováděcího nařízení ze dne 8. února 1923 čís. 29 sb. z. a n. Zejména nelze přejíti ustanovení § 40 prováděcího nařízení, jež výslovně praví, že za podmínek tam uvedených vyplácí fond pro zaopatření zaměstnanců velkostatků příslušné důchody na místě dřívějšího zaměstnavatele. Plní-li tedy fond zaopatřovací požitky zaměstnanci přímo, přejímá tím závazky zaměstnavatelovy, jichž vypořádání jest věcí mezi fondem a zaměstnavatelem, pročez nutno přiznati zaměstnavateli právo, aby plnění fondu započítal na své plnění zaopatřovacích požitků proti zaměstnanci.

N e j v y š š í s o u d nevyhověl rekursu.

D ů v o d y :

V otázce započitatelnosti drahotního přídavku k invalidnímu důchodu poskytovanému žalobci Všeobecným pensijním fondem a započitatelnosti starobního důchodu, jež žalobce pobírá od fondu pro zaopatření zaměstnanců velkostatků, odvolací soud nepochybil. Správně uvedl odvolací soud proti opačnému názoru žalobcova, že započitatelnost zmíněného drahotního přídavku nebyla v § 69 zákona čís. 89/20 vyloučena,

a že podle § 118 odst. (2) zákona čis. 26/29 jsou drahotní přídavky na smluvní plnění zaměstnavatelovo započítatelný, bylo-li to vymíněno. Byly-li tedy drahotní přídavky podle hanavské pense nebo norem na velkostatku žalovaného započítatelný nebo z pensí obvykle sráženy, bylo by je z vymáhané pense, kdyby žalobci příslušela, sraziti. Započítatelnost starobního důchodu od fondu pro zaopatření zaměstnanců velkostatků dovedil odvolací soud právem z ustanovení § 73 náhr. zák. Podle odst. (11) uvedeného místa zákona přísluší nárok na starobní neb invalidní požitky z fondu osobám, které podléhají soupisu podle § 72 odst. (1), mají trvalé bydliště na území Československé republiky, jestliže u nich jen z důvodu provádění pozemkové reformy (převzetím toho kterého souboru nebo části souboru zabraného majetku podle předpisu tohoto zákona) přestala nebo nezačala výplata zaopatřovacích požitků, aniž mohla býti podle §§ 50, 68 a 74 náhr. zák. opatřena dostatečná úhrada zaopatřovacích požitků z přejímací ceny za převzatý majetek nebo z ceny za živý a mrtvý fundus instructus. Fond zřízen je podle § 73 odst. (1) náhr. zák. k zabezpečení starobních a invalidních požitků zaměstnanců a jak z uvedeného ustanovení odst. (11) § 73 vychází, jde u starobních a invalidních požitků fondem poskytovaných o požitky poskytované v rámci zaopatřovacího plnění, jímž je pokud se týče by byl povinen zaměstnavatel. Při nezapočtení by by požitky plněny dvakráte, na to však důchodce nemá nároku. Požitky z fondu je tedy započítati.

Čís. 13873.

Vyrovnačí řád ze dne 27. března 1931, čis. 64 sb. z. a n. nestanoví žádné následky, nezajistí-li vyrovnačí dlužník podle § 54, odstavec (1) poslední věta přednostní pohledávky, ač věřitel o to žádal, a není to zejména důvodem k odepření potvrzení vyrovnání.

(Rozh. ze dne 25. října 1934, R I 1009/34.)

Vyrovnačí soud odepřel potvrditi vyrovnání z důvodu, že vyrovnačí dlužník nezajistil přednostní pohledávku berního úřadu 44.657 Kč. Učinil tak s poukazem na ustanovení §§ 54 čis. 1 a § 4 čis. 4 a § 58 čis. 1 vyr. ř. Re k u r s n í s o u d zrušil napadené usnesení a uložil prvému soudu, by, vyčkaje pravomoci, ve věci dále jednal a znovu rozhodl. D ů v o d y: Jest sice správné, že § 54 čis. 1 vyr. ř. nařizuje, že přednostní pohledávky mají býti na žádost věřitele zajištěny. Zákon však neustanovuje, jaké následky to má, když dlužník přednostní pohledávku nezajistí, ač o to bylo žádáno. Zejména neustanovuje zákon, že v takovém případě má býti odepřeno potvrzení vyrovnání. § 58 vyr. ř. obsahuje taxativní výpočty důvodů, pro které musí býti odepřeno potvrzení vyrovnání, mezi nimi však není uvedeno jako důvod, že dlužník nezajistil přednostní pohledávky, ač o to bylo žádáno. Kdyby byl zákonodárce zamýšlel jako sankci nedodržení předpisu § 54 odst. (1) poslední věta vyr. ř. stanoviti odepření potvrzení vyrovnání, zajisté byl by to výslovně vytkl v § 58 vyr. ř., podobně jako učinil to na příklad v odst. 1 čis. 4 téhož paragrafu ohledně zapravení nebo zajištění útrat řízení a poplatků